

Prachtige dagexcursie naar historisch Zutphen

Zaterdag 2 juli genoot een gezelschap van ruim veertig leden en introducés van een uitstekend voorbereide dagexcursie naar het historisch stadje Zutphen met ruim 460 Rijks- en ruim 500 gemeentelijke monumenten. In deze Gelderse stad aan de IJssel, Hanzestad en justitieel centrum, is de eeuwenlange geschiedenis af te lezen aan de verschillende bouwstijlen. Binnen de vestingmuren is van vrijwel elke plek de toren van de St. Walburgiskerk te zien. Als een baken ter oriëntatie voor waar je in de stad bevindt en in vroeger tijden om je te imponeren.

Chauffeur Klaas van busonderneming Hebben bracht ons met een kleine omweg, vanwege wegwerkzaamheden, naar het historisch centrum en aan het eind van de middag weer behouden terug naar Deurne. Op de heenweg hield Klaas Hendriks een korte lezing over de door hem gevonden relaties van Deurne met Zutphen. Zo was de in Deurne geboren Jan Floris Martinet van 1775 tot 1795 predikant in Zutphen. Niet zomaar een predikant, maar een die ook wetenschappelijke verhandelingen schreef, zoals *De Katechismus der Natuur*. In het straatbeeld wordt nog herinnerd aan Martinet. Onderdeel van de vestingmuren is de Bourgonjetoren, waarop later een koepeltje is gebouwd: de Martinetkoepel. Het is naar Martinet vernoemd, omdat hij daar met uitzicht op de IJssel zijn werkkamer had en zat te schrijven. Maar zijn naam kom je in Zutphen nog vaker tegen.

Na een lekkere koffie met appeltaart in het Volkshuis Koffiehuis aan de Houtmarkt, van oorsprong alcoholvrij, vertrokken we in drie groepen met gidsen voor een stadwandeling. We wandelden langs historische panden uit de middeleeuwen tot en met panden met prachtige art nouveau-gevels uit het begin van de twintigste eeuw en keken intussen verlekkerd naar de mooie etalages van de vele speciaalzaken. Door hofjes en landpoorten, en zagen de die dag geopende gerestaureerde waterpoort: de Berkelruïne. We bezochten de Broederenkerk uit rond 1300, waarin al sinds de jaren '80 van de vorige eeuw de bibliotheek gevestigd is. Schitterend ingericht met behoud van het architectonisch interieur. Tegen de muur van het voormalige koor de oudste in het Nederlands gevonden versregel en een kunstwerk aan het gewelf ter illustratie van die regel: "Hebban olla uogala nestas baggunan...". Jaloersmakend staaltje eerbied voor en behoud van cultuur voor een inwoner van het Deurne met bijna evenveel inwoners als Zutphen.

Na een goed verzorgde lunch in Grandcafé Cambrinus, de voormalige stadsbrouwerij, zwierven we op eigen houtje door het historisch centrum, winkelend of een museum bezoekend. We sloten ons bezoek aan Zutphen af met een gezamenlijk bezoek aan de imponerende St.-Walburgiskerk en de Librije, waar we werden rond geleid door gidsen. Op de plaats van deze kerk werd in de elfde eeuw door de bisschop van Utrecht een grote Romaanse kerk gebouwd. Resten daarvan zijn nog in het koor en de transepten te zien. In de loop der eeuwen heeft het huidige kerkgebouw zijn vorm gekregen met diverse uitbreidingen. Eind negentiende eeuw is de kerk gerestaureerd onder leiding van architect Cuypers, die ook de St.-Willibrorduskerk in Deurne restaureerde. Interessante gewelfschilderingen, een 14^e eeuwse kaarsenkroon, 17^e eeuwse preekstoel, Bader-Timpe orgel uit 1637, koperen doopvont uit 1527 van Gielis van den Eynde uit Mechelen, diverse grafzerken, een grafmonument van Everhard van Heecheren en zijn vrouw uit 1706 en muurschilderingen.

Via de kerk is er een toegang tot de Librije, een openbare leeszaal met boeken aan de ketting uit de zestiende eeuw en nog de oorspronkelijke inrichting. Tot de collectie behoren 85 icunabelen van vóór 1500 en 500 boeken uit de zestiende eeuw. Ook *De Katechismus der Natuur* van Jan Floris

Martinet wordt er bewaard. Enkele gelukkigen uit ons gezelschap hebben er zelfs een blik in kunnen werpen.

Jammer genoeg was ons slechts een beperkte tijd in de kerk en Librije toebedeeld, omdat in Zutphen bij de administratie van onze reservering een fout was gemaakt. Vervelend voor ons maar ook vervelend voor onze werkgroep Lezingen en Excursies die alle moeite had gedaan om alles vlekkeloos te laten verlopen en daarvoor zelfs al eerder speciaal een bezoek gebracht had aan Zutphen.

Desalniettemin vertok ons gezelschap voldaan na alle opgedane indrukken van historisch Zutphen weer richting Deurne. Voorzitter Rob Berkvens bedankte daarvoor de werkgroep, met name Leny Hendriks, zeer terecht bij aankomst in Deurne.